

แบบเขียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตร การแปรรูปอาหารการทำปลาต้มและปลาแดดเดียวจำนวน ๑๒ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพณิชยกรรมและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มี ความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็ง ให้แก่เศรษฐกิจ ชุมชน จึงมีการแปรรูปปลา โดยการทำปลาต้มและปลาแดดเดียว ซึ่งเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้าง รายได้โดยการใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้และการมีงานทำอย่างยั่งยืนของประชาชน การแปรรูปอาหารการทำปลาต้มและปลาแดดเดียวเป็นการแปรรูปอาหารจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สืบทอดกันมา ยาวนาน โดยมีถิ่นผลิตดั้งเดิมในภาคอีสานของไทย ซึ่งปัจจุบันแพร่กระจายทำในทุกภาค และต่างมีสูตรที่แตกต่างกันทั้ง การเลือกใช้ชนิดปลาและส่วนผสม จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ปลาต้มและปลาแดดเดียวหลายแบบในแต่ละท้องถิ่น

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี จึงได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบกลุ่มสนใจ หลักสูตรการแปรรูปอาหารการทำปลาต้มและปลาแดดเดียวขึ้นเพื่อเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงในการแปรรูปอาหาร การทำปลาต้มและ ปลาแดดเดียว ที่มีความหลากหลายรูปแบบโดยยึดหลักความสอดคล้อง ความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งบูรณาการปรัชญาคิดเป็นและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในจัดการ

จุดมุ่งหมาย

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมีคั่ง
๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้กับสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมี คุณธรรม จริยธรรม
๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
๔. มีความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ/ประชาชนผู้สนใจ/ผู้สูงอายุ

ระยะเวลา

หลักสูตรการแปรรูปอาหารการทำปลาต้มและปลาแดดเดียว ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๑๒ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี ๖ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปลาสดและปลาแดดเดียว	<p>๑. ความรู้เบื้องต้นและเทคนิคเกี่ยวกับการแปรรูปอาหารการทำปลาสดและปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถบอกชนิดของปลาที่สามารถนำมาแปรรูปได้ - บอกถึงวิธีการเลือกซื้อเลือกใช้วัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพได้ - เทคนิคในการทำปลาสดและปลาแดดเดียว <p>๒. วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสดและปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสดและปลาแดดเดียวได้ - หลักการเลือกซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสดและปลาแดดเดียวได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชนิดของปลาที่สามารถนำมาแปรรูป - การเลือกประเภท ปลาที่นำมาแปรรูป ในการทำปลาสด - ลักษณะที่ดีของวัตถุดิบที่ใช้ทำปลาสด - เทคนิคในการทำปลาสดและปลาแดดเดียว - วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสด - หลักการเลือกซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสดและปลาแดดเดียว - หลักการเลือกซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสดและปลาแดดเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - ศึกษาจากใบความรู้ - ดูคลิปวิดีโอ - สาธิต 	๓	-	๓
๒	๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปลาสดและปลาแดดเดียว	<p>วิธีการ/ขั้นตอนการทำปลาสดและปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - อธิบายขั้นตอนการทำปลาสดและปลาแดดเดียวได้ - ฝึกปฏิบัติการทำปลาสดและปลาแดดเดียวได้ 	<p>วิธีการ/ขั้นตอนการทำปลาสด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกปฏิบัติจริง - การคัดแยกปลา - การล้างทำความสะอาด - การผสมปลาและเครื่องปรุงรส - การหมักปลา <p>วิธีการ/ขั้นตอนการทำปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกปฏิบัติจริง - การคัดแยกปลา - การล้างทำความสะอาดปลา - การผสมปลาและเครื่องปรุงรส - การตากแดด 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - ศึกษาจากใบความรู้ - ดูคลิปวิดีโอ - สาธิต - ฝึกปฏิบัติจริง 	-	๖	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๓	๓.การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว	<p>๓.๑ สามารถบริหารจัดการได้</p> <p>-ควบคุมคุณภาพ</p> <p>-ลดต้นทุน</p> <p>๓.๒ สามารถจัดการตลาดในการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียวได้</p> <p>-ทำฐานข้อมูล</p> <p>-จำหน่ายปลาซึ่มและปลาแดดเดียวไปสู่ผู้บริโภค</p> <p>๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้</p> <p>๓.๔ สามารถวางแผนการดำเนินงานได้</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการ การทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว</p> <p>- การจัดการควบคุมคุณภาพการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว</p> <p>๓.๒ การจัดการตลาด การจำหน่าย</p> <p>- การทำฐานข้อมูลลูกค้า</p> <p>- การจำหน่ายปลาซึ่มและปลาแดดเดียวสู่ผู้บริโภค</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง</p> <p>- การวิเคราะห์ศักยภาพในการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว</p> <p>๑) ระยะเวลาที่ทำกับการจำหน่าย</p> <p>๒) รูปแบบการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว</p> <p>๓) ราคาขาย</p> <p>๔) คู่แข่ง</p> <p>- การวางแผนการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงานแบบตารางการปฏิบัติงาน</p>	<p>- อธิบาย/บรรยาย</p> <p>- สาธิต</p> <p>- ฝึกปฏิบัติ</p> <p>- ออกแบบ</p>	๓	-	๓
รวม					๖	๖	

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้เรื่องการแปรรูปอาหารการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว
๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้รู้ในชุมชน

การวัดผลประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม
๒. ประเมินการปฏิบัติการแปรรูปอาหาร (ปลาซึ่มและปลาแดดเดียว)

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนมีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
3. มีผลงานที่ได้มาตรฐานตามหลักสูตรกำหนด

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมิน
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร/ใบสำคัญ
3. วุฒิบัตร/ใบสำคัญออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

- ไม่สามารถเทียบโอนได้ เนื่องจากไม่ครบ ๔๐ ชั่วโมง : ๑ หน่วยกิต ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๔๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ส่งกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นผู้อนุมัติหลักสูตรโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ ....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางประจงจิตร แสงใส)
หัวหน้างานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ..... .....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายวีระ เทพวงศ์ศิริรัตน์)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..... .....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางกนกรัตน์ บานชื่น)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอรัตนบุรี
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร. อำเภอรัตนบุรี
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตรหลักสูตรการแปรรูปอาหาร การทำปลาสามและปลาแดดเดียว จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ระหว่างวันที่..... เดือน ..... พ.ศ..... ถึง วันที่ .....เดือน พ.ศ. เวลาเรียน.....ถึง.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่ ..... เวลา	<p><u>๑.ความรู้เบื้องต้นและเทคนิค</u> <u>เกี่ยวกับการแปรรูปอาหารการทำ</u> <u>ปลาสามและปลาแดดเดียว</u></p> <p>- ชนิดของปลาที่สามารถนำมาแปรรูป</p> <p>- การเลือกประเภท ปลาที่นำมาแปรรูป ในการทำปลาสาม/ลักษณะที่ดีของวัตถุดิบที่ใช้ทำปลาสาม</p> <p>- เทคนิคในการทำปลาสามและปลาแดดเดียว</p> <p><u>วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสามและปลาแดดเดียว</u></p> <p>๑.วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสามและปลาแดดเดียว</p> <p>๒.หลักการเลือกซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสามและปลาแดดเดียว</p>	<p>๑ วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดสรรชนิดของปลาที่สามารถนำมาแปรรูป</p> <p>๒มีเทคนิคในการทำปลาสามและปลาแดดเดียว</p>	<p>เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง</p> <p>-ภาคทฤษฎี ๓ ชม.</p>
วันที่ ..... เวลา	<p><u>ขั้นตอนการทำปลาสาม</u></p> <p>๑ ขั้นตอนเตรียมการ</p> <p>- การเตรียมวัสดุ</p> <p>๒.วิธีการทำปลาสาม</p> <p>- การคัดแยกปลา</p> <p>- การล้างทำความสะอาด</p> <p>- การผสมปลาและเครื่องปรุงรส</p> <p>๓.ขั้นตอนการเก็บรักษา</p> <p>เพื่อจำหน่ายหรือบริโภค</p>	<p>๑.วิทยาการสาธิตการใช้เครื่องมือในการทำปลาสาม</p> <p>๒.วิทยาการและผู้เรียนทบทวนหลักสูตร</p> <p>๓. วิทยาการบอกถึงลักษณะที่ดีของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำปลาสาม</p> <p>๔. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาและผู้รู้</p> <p>๕. วิทยาการสาธิตพร้อมกับบรรยายขั้นตอนการทำปลาแดดเดียวและการเก็บรักษาเพื่อการจำหน่าย หรือบริโภค</p>	<p>เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง</p> <p>- ภาคปฏิบัติ ๓ ชม.</p>

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร .....การแปรรูปอาหาร การทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ระหว่างวันที่..... เดือน ..... พ.ศ..... ถึง วันที่ .....เดือน พ.ศ. เวลาเรียน.....ถึง.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่ ..... เวลา	<p><u>ขั้นตอนการทำปลาแดดเดียว</u></p> <p>๑.ขั้นเตรียมการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมวัสดุ <p>๒.วิธีการทำปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - การล้างทำความสะอาด - การผสมปลาและเครื่องปรุงรส - การตากแดด <p>๓.ขั้นตอนการเก็บรักษาเพื่อการจำหน่ายหรือบริโภค</p>	<p>๑.วิทยาการสาธิตการใช้เครื่องมือในการทำปลาแดดเดียว</p> <p>๒.วิทยาการและผู้เรียนทบทวนหลักสูตร</p> <p>๓. วิทยาการบอกถึงลักษณะที่ดีของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำปลาแดดเดียว</p> <p>๔.ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาและผู้รู้</p> <p>๕. วิทยาการสาธิตพร้อมกับบรรยายขั้นตอนการทำปลาแดดเดียวและการเก็บรักษาเพื่อการจำหน่าย หรือบริโภค</p> <p>๖. ฝึกปฏิบัติการทำปลาแดดเดียว</p> <p>๗. บันทึกกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง</p> <p>- ภาคปฏิบัติ ๓ ชม.</p>
วันที่ ..... เวลา	<p><u>วิทยาการให้ความรู้เกี่ยวกับ</u></p> <p>๑. การบริหารจัดการการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ปลาซึ่มและปลาแดดเดียว - การลดต้นทุนการทำปลาซึ่มและปลาแดดเดียว <p>๒.การจัดการตลาด การจัดจำหน่าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำฐานข้อมูลลูกค้า - การจำหน่ายปลาซึ่มและปลาแดดเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบาย/บรรยาย - สาธิต - ฝึกปฏิบัติ - ออกแบบ 	<p>เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง</p> <p>-ภาคทฤษฎี๓ชม.</p>

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร .....การแปรรูปอาหาร การทำปลาต้มและปลาแดดเดียว จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ระหว่างวันที่..... เดือน ..... พ.ศ..... ถึง วันที่ .....เดือน พ.ศ. เวลาเรียน.....ถึง.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
	๓. การจัดการความเสี่ยง - การวิเคราะห์ศักยภาพในการทำปลาต้ม และปลาแดดเดียว ๔. การวางแผนการดำเนินงาน แบบตาราง การปฏิบัติงาน		

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....วิทยาการ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....